Zpráva o činnosti Čs. společnosti entomologické při ČSAV za rok 1976.

Činnost společnosti v roce 1976 se vyvíjela ve znamení plnění schváleného plánu činnosti, projednaného na valném shromáždění, rozpracovaného a uváděného v život celým výborem společnosti. Přitom bylo dbáno zásad rozpracovaných v perspektivním plánu činnosti v duchu usnesení XV. sjezdu KSČ v dubnu 1976.

Čs. společnost entomologická při ČSAV utrpěla v roce 1976 nenahraditelnou ztrátu, neboť dne 29.července 1976 zemřel její předseda a čestný člen

JUDr. LEOPOLD HEYROVSKÝ.

Složení výboru společnosti zůstalo do 30.září 1976 nezměněno. Po volbě na valném shromáždění konaném dne 1.října 1976, byl zvolen výbor společnosti po projednání se složkami KSČ a kollegiem spec.biologie při ČSAV.

Předsednictvo :

předseda : Prof.RNDr.Ing. Antonín Pfeffer, DrSc.,
místopředseda : RNDr. Vladimír Landa, DrSc., člen korespondent,
Doc.RNDr. Olga Štěpanovičová, CSc.,
zástupce Slov.entomol.společnosti při SAV,
vědecký tajemník: Doc. RNDr. Karel Hůrka, CSc.,
hospodář : RNDr. Josef Rusek, CSc.,
předsedové poboček: Prof.RNDr. František Miller, CSc.,/ Moravská /,
JUDr. Jiří Slaba, / Jihočeská /,
Jindřich Novotný , / Severočeská /,

Členové výboru :

RNDr. Augustin Hoffer ,
RNDr. Ladislav Jedlička ; zástupce Slov.ent. společnosti při SAV,
Jaromír Strejček, promovaný biolog,
RNDr. Jiří Zelený, CSc.,
Zdeněk Černý

jednatelé poboček : Ing. Zbyšek Pecha /Moravská /,
Ing. Karel Spitzer, CSc., / Jihočeská /,
Ivan Táborský, promovaný biolog,/Severočeská/.

Revizoři :

RNDr. Petr Verner, CSc., Ladislav Lizec

Náhradníci členů výboru :

RNDr. Jaroslav Weiser, DrSc., člen korespondent
Doc. RNDr. Ivan Hrdý, CSc., RNDr. Josef Jelínek, CSc.,
RNDr. Miloslav Zacharda, Ing. Zdeněk Koleška,
Kristián Pospíšil, Miloslav Soldát
Petr Čermák RNDr. Ilja Okáli, SES při SAV,
RNDr. Milan Chvála, CSc., RNDr. Pavel Pecina, CSc.

Slovenská entomologická společnost při SAV je v ústředním výboru společnosti zastoupena 3 členy svého výboru, kteří se účinně podílejí na úzké spolupráci mezi oběma společnostmi.

Výkonným orgánem výboru je administrativní tajemník a knihovník Libuše Hlaváčková, která zajišťuje agendu vyplývající z její pracovní náplně.

Čs. společnost entomologická při ČSAV má 4 odborné skupiny / faunistická, výzkum tažných motýlů, výzkum sociálního hmyzu a pro biologický boj s hmyzem/, při ústředí. Pobočky jsou v Brně, Českých Budějovicích a v Ústí nad Labem. kromě toho při ústředí i v pobočkách pracují kroužky pro péči o mládež.

1. Činnost v ústředí.

a/ Schůze výboru :

V průběhu roku se konaly 3 schůze ústředního výboru a to ve dnech : 25. února 1976, 8. června 1976 a 1. září 1976.

b/ Valné shromáždění :

Dne 1. října 1976 se konalo valné shromáždění společnosti v Domě kultury pracujících v kovoprůmyslu v Praze 5, nám. 14.října č.16, za účasti 60. členů s tímto programem :

Vzpomínka na zemřelého předsedu společnosti JUDr. Leopolda Heyrovského.
Schválení zápisu z valného shromáždění z března 1975.
Schválení zprávy výboru o činnosti společnosti za rok 1975.
Schválení plánu činnosti společnosti na rok 1976.
Volba členů nového výboru na období 1976 - 1978.
Plánované akce na rok 1977.
Diskuse.
Usnesení.

c/ Členská základna :

Čs.společnost entomologická při ČSAV má k 31.prosinci 1976
celkem 1.069 členů,
z toho činných 422 a mimořádných 635 členů,
čestných 12 a z toho 4 ze zahraničí .

Tímto počtem se naše společnost řadí mezi největší společnosti v rámci ČSAV. Během roku 1976 bylo přijato celkem 84 členů, z toho 2 činní a bylo uděleno čestné členství 1. členu ze zahraničí. Z nově přijatých členů je 45 % mladých entomologů do 20ti let, ostatní jsou mladí vědečtí pracovníci, amateři, zájemci o entomologii.

V roce 1976 zemřelo pět členů společnosti :

JUDr. Leopold Heyrovský, předseda společnosti
Alois Jedlička Miloslav Kudla
Hugo Musil Jan Tichý

Pro neplacení členských příspěvků bylo podle ustanovení § 10,písm. b/ organizačního řádu zrušeno členství 23 členům :
Antonín Bartek, Doc.Ing. František Cvrček, CSc., Lubomír Dobiáš, Slavomír Furman, Ing. Antonín Horáček, Jana Horáčková, Petr Hromada, Václav Hromada, Štefan Pavlovič, Petr Plískal, Jan Pokorný, Vladimír Starý, Doc.PhDr. Karel Svoboda, DrSc., Josef Šimek, Petr Šmerák,prom. biol., Viktor Ter-Akopov, Petr Toman, Zdeněk Toms, Milan Zdrůbecký, Miloš Zelinka a Oldřich Zeman.

d/ Zpráva o činnosti ústředí společnosti za rok 1976 :

aa/ Entomologické dny a entomologické srazy :

Entomologické dny 1976 byly uspořádány Slovenskou entomologickou společností při SAV ve dnech 11.-13.6.1976 v oblasti Velké Fatry (chata Havranovo v Belanské dolině). Této akce se zúčastnilo celkem 80 členů a jejich hostů. Program:

11.6.1976 - zahájení ED - odpoledne exkurse do bučin a na horské louky v okolí Vrícka.
12.6.1976 - celodenní pěší exkurse do horských oblastí Ploská - Čierný Kameň.
13.6.1976 - celodenní autobusová exkurse do Vrátnej doliny - závěr Entomologických dnů.

Pravidelné entomologické srazy se uskutečnily v DKK v Praze 5, nám. 14. října č. 16, na jaře dne 14.března 1976 za účasti 480 členů a jejich hostů a na podzim dne 2.října 1976 rovněž v DKK v Praze 5, za účasti 550 členů a hostů.

bb/ Přednášky, diskusní a týdenní schůzky :

V minulém roce se uskutečnily tyto přednášky a diskusní schůzky :

Ing. J.Kudler, CSc.,	: Použitá lesnická entomologie v Ghaně,
Vl.Malý	: Příroda Střední Asie,
Dr. B.Starý	: Hlavní předpoklady pro úspěšný sběr a preparaci drobných motýlů,
J.Strejček,prom.biol.,	: Entomologické a ochranářské dojmy z Polska,
RNDr.J.Jelínek,CSc.,	: Kuba očima entomologa,
Ing. J. Haleš	: Entomologická expedice do Alžíru,
RNDr.J.Jelínek,CSc., Dr.J.Pradáč, CSc. a Aldo Olexa,	: Entomologické zkušenosti ze Střední Asie,
Dr. J.Rusek, CSc.,	: Příroda Kanady.

Přednášky byly doplněny promítáním barevných diapositivů a filmů. Jednotlivých přednášek se účastnilo průměrně 50 členů. Kromě těchto akcí se uskutečnily pravidelné týdenní schůzky členů, kteří si vyměňují zkušenosti, entomologický materiál, determinují a sjednávají různé entomologické zájezdy. Tyto schůzky jsou konány každou středu od 17,oo hodin v místnosti Černého pivovaru na Karlově náměstí v Praze 1.

cc/ Péče o dorost :

Kroužek mladých entomologů, který vede prom.biolog Jaromír Strejček navštěvovalo 54 účastníků. Kroužek se schází pravidelně každý lichý pátek od 17.oo hodin v Ústředním domě pionýrů a mládeže Julia Fučíka v Praze 2. Celkem bylo uskutečněno 20 schůzek s průměrnou účastí 14 přítomných, náplní byly především instruktáže mladých entomologů, jak z hlediska ideového přístupu k entomologii, tak i z hlediska praktického, např. sběr, preparace, určení lokalit, determinace sebraného materiálu a pořádání sbírek. Sběrné metody byly předváděny přímo v praxi, byly uskutečněny celkem 3 exkurse do přírody za účasti 6ti členů.

Kroužek mladých lepidopterologů, který vede Miloslav Soldát se schází každý sudý čtvrtek / mimo prázdnin / od 17.oo hodin také v ÚDPMJF. Bylo uskutečněno 20 besed za průměrné účasti 8 členů. Pracovní náplň je obdobná jako u kroužku předcházejícího.

dd/ Výměna vědeckého materiálu se zahraničními partnery :

Za výbor sleduje otázku dovozu a vývozu Dr. Jiří Zelený, CSc..Za rok 1976 nebyly shledány žádné přestupky proti celním ustanovením.

Vývoz	253 položek	od 60 členů do 32 států,
dovoz	186 položek	40 členům ze 23 států.

Vývoz poněkud přesahuje dovoz z toho důvodu, že dovezené zásilky jsou doručovány poštou přímo adresátům, bez požadavku na celní povolení.

ee/ Zahraniční styky :

Na základě výzvy Polského Towarzystva Entomologiczneho ve Warszave a Zentraler Fachauschuss Entomologie v rámci Kulturbund der DDR v Drážďanech, připravilo předsednictvo výboru společnosti se souhlasem presidia ČSAV dvojstanné dohody o spolupráci těchto isntitucí s Čs.společností entomologickou při ČSAV. Po potvrzení dohod se zahraničními partnery bude členstvo informováno o podrobnostech.

Společnost navštívili někteří zahraniční entomologové u příležitosti svých cest a v rámci služební návštěvy některých entomologických pracovišť.

Několik skupin a i jednotliví členové společnosti navštívili při zájezdech a cestách Střední Asii, Kavkaz, Bulharsko a pod. Těchto cest bylo využito pro entomologické studium. Do kapitalistických států byly podniknuty jednotlivé cesty do Iranu, Iraku a Italie.

2. Práce poboček.

Pobočky rozvíjely svou činnost podle plánů schválených a kontrolovaných ústředním výborem společnosti.

Moravská pobočka se sídlem v Brně.

Pobočka je vedena výborem ve složení :

předseda : Prof. RNDr. František Miller, DrSc., Brno, Úvoz 17,
jednatel : Ing. Zbyšek Pecha , Brno, Minská 68,
hospodář : Oldřich Jakeš,
členové výboru : RNDr. Pavel Lauterer,
RNDr. Ing. Radoslav Obrtel, CSc.,
Ing. Jaroslav Marek,
revizor : RNDr. Ing. František Gregor, CSc.

Pobočka pokračovala ve svých schůzkách moravských entomologů a to ve formě besed, konaných v restauraci Vídeňka, s referáty a přednáškami členů, doplněných diapositivy. V lednu bylo organizováno přátelské setkání moravskýc entomologů za účasti 50 členů a jejich přátel. Hlavní přednáška byla od Dr.J.Pradáče, CSc., o jeho cestě do Střední Asie, která byla doplněna velice krásnými barevnými diapositivy. Celkem bylo konáno 10 schůzí výboru. Přednášek a besed se zúčastnilo 1147 členů a jejich přátel.

Kroužek mladých entomologů uspořádal během roku 32 besed, jichž se zúčastnilo v průměru 13 mladých entomologů a 11 exkursí za průměrné účasti 21 členů. Odborným vedením tohoto kroužku byl pověřen Dr.Pavel Lauterer a dále se na spolupráci podíleli Ing. Zbyšek Pecha, A.Merta a Šustek. Kroužek má družbu s odborným kroužkem při Zoologickém institutu Akademie nauk v Leningradě a navázal písemný styk se 4 entomolo-

gickými kroužky v NDR. Dr. Pavel Lauterer vypracoval 7 posudků prací soutěže " Natura semper viva ", s entomologickou tematikou a vedl besedu v krajském kole této soutěže.

J i h o č e s k á p o b o č k a se sídlem v Českých Budějovicích.

Pobočka byla do 1.října 1976 vedena výborem ve starém složení a na valném shromáždění společnosti byl zvolen nový výbor ve složení :

předseda : JUDr. Jiří Slaba, Písek, Gottwaldova 1651,
jednatel : Ing. Karel Spitzer, CSc., Vys.škola zemědělská, České Budějovice,
členové výboru : Ladislav Havel
František Krampl, prom.biol.

Pobočka pracovala formou schůzek členských kolegií, besed, přednášek svých členů a hostů. Výbor se sešel osmkrát. Exkurse se konala ve dnech 25.- 27.června 1976 do okolí Volar a byla spojena s instruktáží o hmyzí fauně rašelinišť.

Přednášky :

Ing. Zdeněk Weidenhoffer, CSc., a Jaroslav Vaněk : Lepidopterologické dojmy ze Střední Asie a Kavkazu,
Ing. Františ ek Urban : Ochrana přírody a entomologický výzkum rezervací v již.Čechách,
RNDr. Jan Minář, CSc., : Příroda Mongolska.

Přednášek se účastnilo v průměru 31 členů. V roce 1976 byly konány 4 členské schůze za účasti 8 - 34 členů. Publikační činnost se zúžuje na Acta sci.nat.Mus.Bohem.merid., kde je v tisku několik studií ze zdejšího regionu.

S e v e r o č e s k á p o b o č k a se sídlem v Ústí nad Labem.

Pobočka byla vedena do konce září 1976 starým výborem a dne 1.10.1976 byl zvolen nový výbor pobočky v tomto složení :

předseda :Jindřich Novotný , Ústí nad Labem, Slov.nár.povstání 33,
jednatel : Ivan Táborský, prom. ped.
členové výboru : Miroslav Honců, prom. biol.
Václav Vysoký.

Výbor se sešel v průběhu roku celkem 11 x, dále byly konány 3 členské schůzky na kterých byly předneseny tyto přednášky :

Ivan Táborský, prom.ped. : Práce s literaturou v biologii,
Rašeliniště jako životní prostředí hmyzu,
Pavel Tyrner, prom.biol. : Průzkum zlatěnek na Mostecku,
Ing. Karel Schön : Bionomie rodu Apio a jeho rozšíření na Mostecku.

V kulturně politické práci s mládeží se členové pobočky zapojují do spolupráce s okresními domy pionýrů a mládeže. Aktivní činnosti při popularizaci entomologie se věnuje Václav Kliešť, který vede entomologický kroužek pionýrů v Litoměřicích. K řešení faunistického úkolu na Mostecku je zapojeno 7 členů.

3. Práce odborných skupin.

Sekce biologického boje s hmyzem :

Vedoucí sekce je RNDr. Jaroslav Weiser, DrSc., člen korespondent ČSAV. Sekce plnila své úkoly v rámci činnosti jednotlivých členů sekce v Entomologickém ústavu ČSAV.

Sekce tažných motýlů :

Byla vedena jejím předsedou Doc.PhDr. Václavem Felixem, CSc., do konce září 1976 a od 1.října je vedena nově zvoleným předsedou Miloslavem Soldátem. Členové sekce se scházeli příležitostně podle potřeby, nejčastěji na středečních schůzkách. Na základě akce " Hledejte smrtihlava ", propagované v časopise ABC, docházela ve druhém pololetí 1976 hlášení lajků o pozorování výskytu tří lišajů (smrtihlava, lišaje svlačcového a oleandrového). Došlá korespondence byla vyřizována běžně. Ve III.čtvrtletí 1976 začali členové sekce zasílat svá hlášení, která budou na počátku roku 1977 zpracována jako souhrná zpráva a předána k publikaci ve Zprávách.

Sekce výzkumu sociálního hmyzu :

Vedoucím této sekce je Doc. RNDr. Ivan Hrdý, CSc., v rámci činnosti sledované sekcí, pokračovaly v institucích ČSAV a ČAZ plánované studie hmyzu, ekologie a fyziologie termitů a komplexní včelařský výzkum Informovanost o řešené problematice je zajištěna v rámci dílčího úkolu (111/ výzkum tropického hmyzu) a prostřednictvím členství vedoucího sekce ve vědecké radě Výzkumného ústavu včelařského. Doc. Ivan Hrdý se účastnil symposia pořádaného polskou odbočkou Mezinárodní unie pro studium sociálního hmyzu v Jabloném u Varšavy.

Sekce pro faunistický výzkum :

Je vedena RNDr. Josefem Jelínkem, CSc., a koordinovala práci členů společnosti při řešení vědeckého úkolu " Faunistický průzkum hmyzu ". Závěrečné zprávy o výsledcích tohoto průzkumu předložilo 5 členů a byly schváleny na zasedání komise dne 26.11.1976. Faunistická komise zajistila v roce 1976 vytištění faunistických karet pro jednotnou registraci faunistických údajů, především pro účely síťového mapování.

Vzhledem k nutnosti krytí nákladů za tisk byla část vydaného množství nabídnuta ke koupi členům společnosti. Byly vypracovány směrnice a vysvětlivky pro jednotné vyplňování karet, které byly zveřejněny ve Zpravodaji společnosti. Faunistická komise připravila podklady pro zahájení síťového mapování čeledi Lucanidae, jako modelové skupiny pro léta 1977 - 78. Výzva k účasti na tomto programu a základní instrukce byly rovněž zveřejněny ve Zpravodaji.

Otázky ochrany přírody :

Byly průběžně sledovány v rámci činnosti výboru, který jimi pověřil RNDr. Pavla Pecinu, CSc.

Historiografie entomologie :

Z pověření výboru společnosti zpracovává Ing. Zdeněk Koleška i nadále " Slovník Československých entomologů". Řada nových údajů byla v roce 1976 získána z Městského muzea v Litvínově, z entomologického oddělení Brněnského muzea a z Národního muzea v Bratislavě, odkud od Dr.Okaliho bylo získáno několik separátů nových biografických článků, které vyšly v časopisech na Slovensku. Další nové údaje byly získány za pomoci dobrovolných spolupracovníků - členů společnosti. Zvláště pomohli členové Jan Volák, RNDr. Pavel Lauterer, MUDr. Oldřich Smetana, Kristián Pospíšil, Jan Pulpán, Bohuslav Mašín a Jaroslav Vaněk.

4. Činnost publikační, bibliografická, knihovna a výměna časopisů.

Ve spolupráci s Entomologickým ústavem ČSAV vydává společnost mezinárodní periodikum Acta Entomologica Bohemoslovaca. V roce 1976 to byl 73 ročník o celkovém rozsahu 432 stran v šesti číslech.

Interní tisk Zprávy Čs. společnosti entomologické při ČSAV vydává pro informaci svých členů společnost a za jejich obsah zodpovídá výboru Zdeněk Černý. V roce 1976 vyšly ve 12 ročníku 3 sešity a čtvrtý je v tisku.

Entomologickou bibliografií zpracovává průběžně MUDr.Oldřich Smetana z cca 200 domácích periodik včetně regionálních tisků.

Knihovna :

Stav zahraničních periodik v knihovně dosáhl 13.500 kusů inventárních čísel výměnou za Acta Entomologica Bohemoslovaca za 334 odborných periodik zahraničních institucí. Vzhledem k nedostatku místa musí být část došlých publikací převážena do 2 depositářů, takže se nyní knihovní fond nachází na 3 různých místech v Praze.

V průběhu roku bylo uskutečněno cca 350 výpůjček včetně meziměstské knihovní služby a prodeje starších čísel časopisů.

Činnost publikační :

Předsednictvo zahájilo jednání o vydávání určovacích klíčů v rámci nakladatelství Academia a za pomoci několika členů připravilo pokyny pro autory těchto určovacích klíčů.

5. P r á c e k u l t u r n ě - p o l i t i c k á .

Z hlediska cílů šesté pětiletky je nutno podstatně urychlit vědecko technický pokrok a zvýšit jeho váhu v hospodářském rozvoji. V souladu s potřebou tohoto rozvoje je nutno orientovat základní výzkum v přírodních vědách především na racionalizaci zemědělské a lesnické produkce a zdokonalování ochrany tvorby životního prostředí. Nutno věnovat zvýšenou pozornost dalšímu růstu intenzity a efektivnosti zemědělské výroby, stejně jako zajišťovat trvale rostoucí produkci dřeva při současném rozvoji ostatních celospolečenských funkcí lesa.

Úkolem Čs. společnosti entomologické je seznamovat své členstvo a tím i širokou praxi (učitelské kádry, zemědělské pracovníky, lesníky i pracovníky skladištní techniky) s těmito tendencemi a současně i s nejnovějšími vědeckými poznatky. Nástrojem je včasná a důkladná příprava každoročně konaných entomologických srazů členů, zlepšování informací ve vydávaném Zpravodaji a ve Zprávách, jakož i v ostatním tisku. V souladu s náročnými požadavky rozvinuté socialistické společnosti je nutno zabezpečovat i soustavný růst kulturní úrovně pracujících. Čs.společnost entomologická podchycuje značný počet amaterů a pečuje o usměrnění jejich zájmů a současně i o účelné využití jejich volného času. Záslužnou prací, zejména s mladými lidmi, je úzká spolupráce s domy pionýrů a mládeže. Výsledkem jsou nejen kroužky mladých entomologů při ÚDPMJF v Praze nebo DPM v Brně a Čes.Budějovicích, ale i kroužky mladých zájemců a entomologů v těch místech, kde společnost nemá svoji pobočku, jako např. v Hradci Králové, Plzni, Mostě, Litoměřicích, Ostravě a dalších. Významné místo zde zaujímá i každoroční účast na organizování a hodnocení biologických olympiád pro střední školy. Naše věda a technika může udržet krok se světem jen tehdy, bude-li na tomto úseku dále prohlubovat a rozšiřovat spolupráci se Sovět.svazem a ostatními socialistickými zeměmi. Současně nutno lépe využívat a sledovat výsledky vědy a techniky i v ostatním světě.Proto naše společnost navázala družební styky se sesterskými společnostmi v Polsku a NDR a pokusí se i nadále tuto svou činnost rozšiřovat.

6. Hospodaření společnosti.

Hospodářem společnosti je pověřen výborem RNDr. Josef Rusek, CSc., který předkládá zprávu o finančním hospodaření za rok 1976:

Hlavní výbor :	rozpočet	84.400,-- Kčs
	čerpání	80,602,45 Kčs
Publikační činnost Zprávy	rozpočet	15.000,-- Kčs
	čerpání	5.637,09 Kčs
Celkem	rozpočet	99.400,-- Kčs
	čerpání	86.239,54 Kčs.

Podle kontroly finančního hospodaření bylo zjištěno, že do konce roku dosud nezaplatilo 130 členů členské příspěvky na rok 1976, což je položka 3.900,-- Kčs. Těmto členům byly zaslány upomínky se složenkou.

7. Závěr.

Při hodnocení činnosti Čs. společnosti entomologické při ČSAV, je nutno upozornit i na potíže se kterými se společnost setkává při plnění svých úkolů. Do společnosti se stále hlásí velký počet zájemců z řad dospívající mládeže a to studentů i mladých pracovníků z nejrůznějších oborů činnosti. Pro účelné podchycení zájmů těchto mladých lidí chybí vhodná odborná literatura. Zde by velmi pomohla edice klíčů pro určování jednotlivých skupin, kterou společnost navrhuje vydávat v nakladatelství Academia. Dalším vážným nedostatkem je stálý nedostatek entomologických špendlíků a krabic, jejichž výroba neustále vázne. Dosavadní snahy předsednictva o nápravu zatím neuspěly.

Závěrem je možno konstatovat, že Čs. společnost entomologická při ČSAV splnila všechny plánem vytčené úkoly a to jak v pobočkách a sekcích, tak i jako celek a velkým dílem přispěla k prohloubení našich znalostí v živočišné říši a k dalšímu rozvoji vědy v rámci socialistické společnosti.

Výbor.